

tetrix); кочових – 4: Сова вухата (*Asio otus*), Повзик (*Sitta europaea*), Дрізд-горобинник (*Turdus pilaris*), Омелюх (*Bombycilla garrulous*). Решта займають проміжне положення відносно вищеперелічених груп. Видовий склад птахів лісового масиву околиць смт Нова Борова представлений переважно перелітними птахами – 21 вид; кочових птахів налічується 3 види: Сова вухата (*Asio otus*), Повзик (*Sitta europaea*), Дрізд-горобинник (*Turdus pilaris*); осілих – 3: Яструб великий (*Accipiter gentilis*), Сорока (*Pica pica*), Горлиця кільчата (*Streptopelia decaocto*).

Орнітофауна лісового масиву смт Нова Борова складається здебільшого з птахів кронників і дуплогніздників відповідно по 16 видів. Орнітофауна лісу околиць села Кропивня переважно складається з птахів кронників – 20 видів.

Одним із значущих факторів, що впливають на чисельність птахів на придорожніх територіях, є шум транспорту.

Меншу видову різноманітність, меншу кількість рядів і родин на території лісового масиву околиць смт Нова Борова порівняно з територією лісового масиву околиць с. Кропивня можна пояснити тим, що в околиці смт Нова Борова проходить автодорога сполученням Житомир – Коростень. Тобто дана територія підвержена більшому антропогенному впливу.

Отримані дані можуть бути використані у подальших дослідженнях лісового орнітонаселення, у дослідженнях на виявлення впливу такого антропогенного чинника як автотранспорт на видову різноманітність птахів.

ІХТІОФАУНА ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ

Ляшевич О. Ю., Вискушенко А. П., Шевчук С. Ю.

Кафедра зоології Житомирського державного університету імені Івана Франка, м. Житомир, Україна

Велика різноманітність і значні розміри природних і штучно створених водойм в Україні обумовлюють велику різноманітність риб, умов їхнього існування та розподілу у водоймах. Іхтіофауна є важливим компонентом загального біологічного різноманіття країни, оскільки міноги й риби відіграють ключову роль у трофічній ланці водних біоценозів, а також слугують чи не найкращими індикаторами екологічного стану водойм, чутливо реагуючи на погіршення умов існування або перевилови скороченням своєї чисельності, ареалів, частковим чи повним зникненням у водоймах (Мовчан, 2005). Зокрема водойми Житомирського Полісся постійно піддавалися впливу гідротехнічного будівництва, що супроводжувалося зарегулюванням стоку річок, утворенням великих і малих водосховищ, ставків,

зрошувальних та осушувальних каналів, що перетворило їх у природно-технічні водойми та сприяло суттєвим змінам природних типів водойм та їх екосистем.

Тому метою нашої роботи було встановити видовий склад риб водойм Житомирського Полісся з урахуванням новітніх відомостей з систематики, таксономії і номенклатури риб України.

В основу роботи покладені численні літературні роботи та власні спостереження авторів.

За сучасними даними у водоймах України нараховується 247 видів міног і риб, які належать до 148 родів, 65 родин, 23 рядів і 3 класів (Мовчан, 2008-2009).

Види риб Житомирського Полісся та їх місце в загальній системі тваринного світу наведено нижче. Зірочкою позначені види, занесені до 3-го видання Червоної книги України.

Тип **Хордові** — **Chordata**

Надклас **Щелепороті** — **Gnathostomata**

Клас **Променепері риби** — **Actinopterygii** Klein, 1885

Відділ **Кісткові риби** — **Teleostei**

Ряд **Вугреподібні** — **Anguilliformes** Regan, 1909

Родина **Вугреві, Прісноводні вугрі** — **Anguillidae** Rafinesque,

1815

Рід **Річковий вугор** — **Anguilla** Schrank, 1798

1. **Річковий вугор європейський** — **Anguilla anguilla** (Linnaeus, 1758)

Ряд **Оселедцеподібні** — **Clupeiformes** Bleeker, 1859

Родина **Оселедцеві** — **Clupeidae** Cuvier, 1816

Рід **Тюлька** — **Clupeonella** Kessler, 1877

2. **Тюлька чорноморсько-азовська** — **Clupeonella cultriventris** (Nordmann, 1840)

Ряд **Короподібні** — **Cypriniformes** Goodrich, 1909

Родина **Коропові** — **Cyprinidae** Fleming, 1822

Рід **Ялець** — **Leuciscus** Cuvier, 1816

3. **Ялець звичайний*** — **Leuciscus leuciscus** (Linnaeus, 1758)

Рід **Головень** — **Squalius** Bonaparte, 1837

4. **Головень європейський** — **Squalius cephalus** (Linnaeus, 1758)

Рід **В'язь** — **Idus** Heckel, 1843

5. **В'язь звичайний** — **Idus idus** (Linnaeus, 1758)

Рід **Плітка** — **Rutilus** Rafinesque, 1820

6. **Плітка звичайна** — **Rutilus rutilus** (Linnaeus, 1758)

Рід **Краснопірка** — **Scardinius** Bonaparte, 1837

7. Краснопірка звичайна — *Scardinius erythrophthalmus*
(Linnaeus, 1758)
Рід Підуст — *Chondrostoma* Agassiz, 1832
8. Підуст звичайний — *Chondrostoma nasus* (Linnaeus, 1758)
Рід Бистрянкa — *Alburnoides* Jeitteles, 1861
9. Бистрянкa російська* — *Alburnoides rossicus* (Berg, 1924)
Рід Верховодка — *Alburnus* Rafinesque, 1820
10. Верховодка звичайна — *Alburnus alburnus* (Linnaeus, 1758)
Рід Верховка — *Leucaspius* Heckel & Kner, 1858
11. Верховка звичайна — *Leucaspius delineatus* (Heckel, 1843)
Рід Гольян — *Phoxinus* Rafinesque, 1820
12. Гольян звичайний — *Phoxinus phoxinus* (Linnaeus, 1758)
Рід Плоскирка — *Blicca* Heckel, 1843
13. Плоскирка європейська — *Blicca bjoerkna* (Linnaeus, 1758)
Рід Лящ — *Abramis* Cuvier, 1816
14. Лящ звичайний — *Abramis brama* (Linnaeus, 1758)
Рід Синець — *Ballerus* Heckel, 1843
15. Клепець європейський — *Ballerus sapa* (Pallas, 1814)
16. Синець звичайний — *Ballerus ballerus* (Linnaeus, 1758)
Рід Білизна — *Aspius* Agassiz, 1832
17. Білизна європейська — *Aspius aspius* (Linnaeus, 1758)
Рід Чехоня — *Pelecus* Agassiz, 1835
18. Чехоня звичайна — *Pelecus cultratus* (Linnaeus, 1758)
Рід Звичайний гірчак — *Rhodeus* Agassiz, 1832
19. Гірчак європейський — *Rhodeus amarus* (Bloch, 1782)
Рід Пічкур — *Gobio* Cuvier, 1816
20. Пічкур звичайний — *Gobio gobio* (Linnaeus, 1758)
Рід Марена — *Barbus* Cuvier, 1816
21. Марена дніпровська* — *Barbus borysthenticus*
(Dybowski, 1862)
Рід Короп, Сазан — *Cyprinus* Linnaeus, 1758
22. Короп звичайний — *Cyprinus carpio* (Linnaeus, 1758)
Рід Карась — *Carassius* Jarocki, 1822
23. Карась звичайний, Карась золотий* — *Carassius carassius* (Linnaeus, 1758)
24. Карась сріблястий — *Carassius gibelio* (Bloch, 1782)
Рід Лин — *Tinca* Cuvier, 1816

25. **Лин звичайний** — *Tinca tinca* (Linnaeus, 1758)
Родина **В'юнові** — *Cobitidae* Swainson, 1839
Рід **Щипавка** — *Cobitis* Linnaeus, 1758
26. **Щипавка звичайна** — *Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758)
Рід **В'юн** — *Misgurnus* La Cepede, 1803
27. **В'юн звичайний** — *Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758)
Родина **Баліторові, Річкові слижі** — *Balitoridae* Swainson, 1839
Рід **Вусатий слиж** — *Barbatula* Linck, 1790
28. **Вусатий слиж європейський** — *Barbatula barbatula* (Linnaeus, 1758)
Ряд **Сомоподібні** — *Siluriformes* Cuvier, 1817
Родина **Сомові** — *Siluridae* Cuvier, 1816
Рід **Сом** — *Silurus* Linnaeus, 1758
29. **Сом європейський** — *Silurus glanis* (Linnaeus, 1758)
Ряд **Щукоподібні** — *Esociformes* Bleeker, 1858
Родина **Щукові** — *Esocidae* Cuvier, 1816
Рід **Щука** — *Esox* Linnaeus, 1758
30. **Щука звичайна** — *Esox lucius* (Linnaeus, 1758)
Ряд **Тріскоподібні** — *Gadiformes* Goodrich, 1909
Родина **Миневі** — *Lotidae* Bonaparte, 1837
Рід **Минь** — *Lota* Oken, 1817
31. **Минь річковий*** — *Lota lota* (Linnaeus, 1758)
Ряд **Колючкоподібні** — *Gasterosteiformes* Goodrich, 1909
Родина **Колючкові** — *Gasterosteidae* Bonaparte, 1831
Рід **Триголкова колючка** — *Gasterosteus* Linnaeus, 1758
32. **Триголкова колючка звичайна** — *Gasterosteus aculeatus* (Linnaeus, 1758)
Ряд **Окунеподібні** — *Perciformes* Bleeker, 1859
Родина **Окуневі** — *Percidae* Cuvier, 1816
Рід **Судак** — *Sander* Oken, 1817
33. **Судак звичайний** — *Sander lucioperca* (Linnaeus, 1758)
Рід **Окунь прісноводний** — *Perca* Linnaeus, 1758
34. **Окунь звичайний** — *Perca fluviatilis* (Linnaeus, 1758)
Рід **Йорж** — *Gymnocephalus* Bloch, 1793
35. **Йорж звичайний** — *Gymnocephalus cernuus* (Linnaeus, 1758)
Родина **бичкові** — *Gobiidae* Fleming, 1822
Рід **Бичок чорноморсько-каспійський, Бичок-неогобіус** — *Neogobius* Pjlin, 1927
36. **Бичок пісочник** — *Neogobius fluviatilis* (Pallas, 1814)

Крім того, у водоймах Житомирського Полісся є товстолобики та амури. Це види-вселенці, які являються цінними об'єктами рибного

господарства, але у водоймах умов для природного нересту не знаходять і чисельність їх підтримується за рахунок штучного відтворення.

Таким чином, у водоймах Житомирського Полісся нараховується 36 видів риб (5 з яких занесено до Червоної книги України), що відносяться до 33 родів, 11 родин, 8 рядів та 1 класу.

**ГАРПАЛ БЛЕСТЯЩИЙ, ИЛИ ТЁМНЫЙ *HARPALUS*
AFFINIS (SCHRANK, 1781) (COLEOPTERA: CARABIDAE:
HARPALINI) В ФОНДАХ КАФЕДРЫ БИОЛОГИИ НЕЖИНСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ НИКОЛАЯ
ГОГОЛЯ**

Надточий Р.А., Шешурак П.Н.

Нежинский государственный педагогический университет имени
Николая Гоголя, г. Нежин, Черниговская обл., Украина,

Жужелицы, одно из самых многочисленных и распространённых семейств жесткокрылых Украины, встречающиеся практически во всех биотопах. Среди них есть как очень редкие виды, так и виды многочисленные, встречающиеся практически повсеместно. Задачей данной работы стояло создать каталог одного из массовых видов жужелиц, хранящихся в фондах лаборатории энтомологии кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя и на его основе подготовить карту распространения вида на Украине.

Материалом для данной работы послужили жуки, находящиеся в фондах лаборатории энтомологии НГУ. В коллекции хранится 161 экземпляр гарпалов блестящих из 4 стран (Венгрия — 1 экз., Россия — 5 экз., Республика Беларусь — 5, Украина — 150).

Россия представлена материалом из Новгородской обл. — 1 экз., Брянской обл. — 1, Белгородской обл. — 1, Ростовской обл. — 1 и Приморского края — 1. Республика Беларусь — материалом из Гомельской области (Припятский национальный природный парк) — 5 экз.